

ПАРАЋИНАЦ

Гласило Удружења Параћинаца и пријатеља Параћина

Година IX

Број 14

јун 2011.

www.paracinac.com

ПАРАЋИНСКА
ПАМЕТАРНИЦА

ЗНАМЕНИТИ
ПАРАЋИНАЦ
Др Миодраг Стефановић

СПОМЕНИК
КУЛТУРЕ
Мала Света
Гора иза брега

САЈТОВИ
СЕЛА
ОПШТИНЕ
ПАРАЋИН

СПОРТ
Неславна сезона
ФК Јединства

ПРОСЛАВА 10 ГОДИНА
УДРУЖЕЊА ПАРАЋИНАЦА

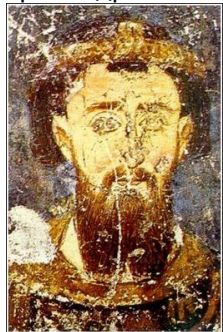

ПАРАЋИНСКА ПАМЕТАРНИЦА

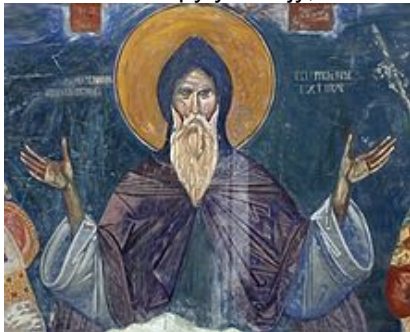
Крсташки походи и поморавски путеви

"На међи отачаства" Фридриха Барбаросу дочекује велики жупан Стефан Немања, где крсташима приређује велику светковину у граду Равно(Ћуприја), и у присуству Светога Саве. Немања вешто користи овај војни поход и у договору са Барбаросом проширује међе свога отачаства, осваја византијске територије без борбе и "сабра и пробрете своју дедовину". Прва два крсташка војна похода нису била у војном смислу строго организована и више су деловала као пролазак разбојничких хорди, које су пљачкале околна насеља и Србе Трибале, како су нас у то време називали страни историјски извори. Са њима је локално становништво ратовало из заседе, односно герилиски. Нападали су неорганизоване европске трупе и враћали им "мило за драго". Тек је у трећем крсташком походу та војска личила на организовани војни поход под вођством Француза Готфрида Буљонског. Он се утаборио на путу за Јерусалим у близини Буљанке код Велике Мораве, која по њему добија име. (Буљонски = Буљонка = Буљанка).

Становници тог насеља су били лепо награђени од Буљонског, али су касније због пољских крађа и друге штете, били протерани од љутих Поморавца са локације Буљанка. Међутим, са собом су понели и име свог насеља, које се данас зове Буљане, и тако сачували успомену на војни савез Стефана Немање са крсташима. И 1215. године Стеван Првовенчани код Равна дочекује угарског краља Андрију, али тада су области Белица, левче, Лугомир, Загрлата и Реке, биле у рукама немањинке државе, незванично све до Саве и Дунава. Без обзира што је изгубио битку код Мораве, византијски краљ Исак Анђел поклања Немањи десну обалу велике Мораве, која од тог момента постаје стратешки кључна тачка велике српске државе. На лековитом извору у Лешју,

Стефан Немањин,
Првовенчани,
фреска из
Милешева,
око 1234. године

Стефан Немања, фреска из
Богородице Љевишке (почетак XIV
века)

Стефан Немања је лечио ране задобијене у бици, и дао да се потом подигне или обнови већ постојећа светиња, посвећена Богородици Лешјанској, једна о

најстаријих сакралних грађевина у овом делу Србије. Ту је данас чувени манастир Лешје, са извором лековите и чудотворне воде (адзијазме). На том извору уклесан је стих песника (М. Димитријевића) "Вода што је историју мила" преузет из књиге истог аутора "Јавне чесме у општини Параћин".

Град Петрус код Лешја на планини Баби био је главни центар Петрушке жупе, у средњем веку, на врхунцу славе и моћи, три деценије пред Косовски бој, када се Парацин тек зачињао, односно спомињао као Паракинов брод, затим село са тргом и потом Паракинов брод са тргом и панађуром. У средњовековним документима ова област се назива "Пустос Петрус", "Петрушка област", "предели петрушки", "Петрус"... Простирала се у природним границама од Раванице на северу Велике Мораве на западу и Јовановачке реке (Шупељак) на југу. Источна граница се налазила на Честобродици. Пре жупана Вукослава, као владар ове области, али много шире, спомиње се Гамза, који своју територију дели на равне части својим синовима Честину и Броду, а граница која их је делила или спајала добила је име по њима - Честобродница. Када је цар Душан ступио на престо 1332. године овој територији даје стратешки знаћај, баш као и Немања, и жупану Вукославу потписује хрисовуљу/даровницу на петрушку област са правом наслеђа. Од Вукослава се зачиње поморавска средњовековна династија Вукославића. Душанову повељу поштује и оверава и цар Урош, потом и кнез Лазар, који је Вукослављевог сина Црепа називао братом. Вукослав гине у Марићкој бици 1371. године, а власт над Петрушком облашћу преузима његов син војвода Цреп коме кнез Лазар признаје баштеницу и право наследства.

Цар Стефан Душан, фреска
из манастира Леснова, 1349.

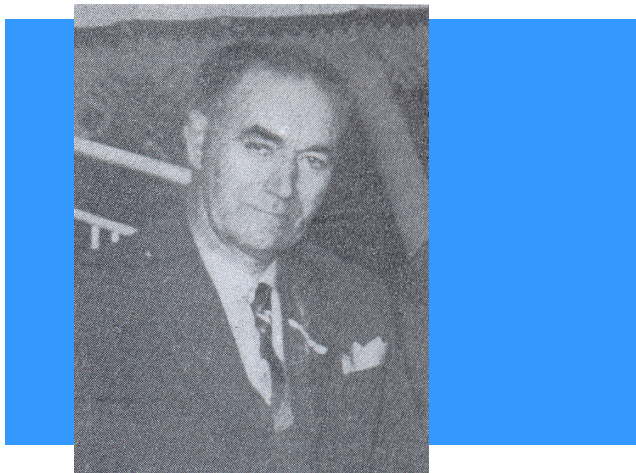

Кнез Лазар, фреска из 14.
века, манастир Раваница
(реконструкција)

Жупан Вукослав имао је поред Црепа и сина Дрзмана и кћер Анисију. Дрзман се замонашио, као и кћер Анисија. Вукослав је оставио сигурне границе српске државе из правца Видинског пута, тада главне источне трансферзале. Царинарнице су биле на Честобродици, испод планине Бабе, код Јовановца, истојно на скели моравској код Рашевице, где ће касније краљ Милутин да изгради "Краљев брод" и на северу код Равна или Рабна, односно данашње Ћуприје.

(*наставиће се*)

Мирослав Димитријевић

ЗНАМЕНИТИ ПАРАЋИНЦИ**УГЛЕДНИ ПАРАЋИНСКИ ЛЕКАР****Др Миодраг Стефановић (1903-1970)**

Др Миодраг Стефановић је угледни параћински лекар и пионир антитуберкулозне службе у средењем Поморављу.

Рођен је 1903. године у Параћину. Медицински факултет је завршио 1932. године у Београду. Лекарску каријеру почео је у Санаторијуму у Сурдулици, а 1939. године постао је управник ове угледне медицинске установе. По окупацији земље 1941. године бугарске власти су му као већ признатом стручњаку понудиле врло висок положај, што је он одлучно одбио и са породицом вратио се у свој родни Параћин, где је наставио свој хумани посао. То је време у коме је харала смртоносна туберкулоза широм поробљене Србије, када медицина није могла много да помогне туберкулозном болеснику. То није омело др Миодрага Стефановића да настави посао који је започео у Сурдулици и да помаже и лечи болесног човека. Много је болесника из тог времена које је доктор Миле не само бесплатно лечио већ и материјално помагао.

По ослобођењу земље бива поново управник сурдуличког Санаторијума до септембра 1945. године, када се по други пут враћа у Параћин, где оснива један од првих антитуберкулозних диспанзера у Србији. Тешки послератни услови не спречавају доктора Милета да се пун ентузијазма и радне енегије стално сукобљава са новим горућим медицинским и социјалним проблемима, увиђајући сву животну реалност и тешкоће једног мисионарског позива. Иако нежног здравља он ради у врло неподесним просторијама, обилази села, држи предавања, изводи многе антитуберкулозне акције, лечи, саветује и помаже. Његовом личном иницијативом се отвара грудно одељење при АТД. Истовремено је и један од оснивача опште болнице у Параћину. Тиме је оставио неизбрисив траг у развоју и унапређењу медицинске службе свога краја. За своје дело добио је звање здравственог

саветника и заслужени орден рада. Због болести повукао се 1962. године у пензију.

Животни мото др Миодрага Стефановића био је да у непрестаном раду лежи смисао живота. Зато је после одласка у пензију наставио редовно да прати стручну медицинску литературу и да се живо интересује за напредак савремене медицине. Са својим некадашњим сарадницима је одржавао присне, пријатељске везе и увек им стајао на услузи да помогне, речју, саветом, делом.

Др Миодраг Стефановић је безгранично волео медицину и болесног човека. Често је говорио да не постоји пацијент или интересантан случај, већ оболео човек коме треба помоћи. Зато је као ретко ко знао да у животним трагедијама оболелих људи спретно усклади терапијска медицинска сазнања са реалношћу свакодневног живота. Због тога су многи болесници у њему поред лекара нашли и искреног саветодавца и пријатеља.

Др Миодраг Стефановић – специјалиста пнеумо физиолог, син опанчара Милоша и мајке домаћице Видосаве. Са супругом је изродио троје деце која су наставила традицију лекарског позива. Син Момир је пнеумолог, син Милош кардиолог, кћи Јагода реуматолог и сво троје су у звању примаријуса.

Унуци др Миодрага су такође наставили традицију лекарског позива: прим. др Милица је дијабетолог, Прим др Зоран је ортопед, Др Милош је мастер на Колумбија Универзитету, Др Александар на специјализацији неуропсихијатрије. Снахе су такође лекари и то: прим др Добрила сепци-педијатрије, школске медицине и хигијене, редовни професор на ВММШ, прим др Добрила реуматолог.

Др Миодраг Стефановић је био врло скроман човек, који није летевао по скупим хотелним, већ у скромној кући крај манастира у Кривом Виру. Уживао је у пецању пастрмки у планинској реци, у шетњи цветним ливадама и свежем ваздуху Ртња.

О испраћају након смрти, унука Милица са својих 10 година у дневник је овако написала одлазак деда Милета:

"Жао ми је да сам тек данас схватила колико је мој деда Миле био велики човек и лекар. Тако велику колону људи од куће до споменика и цркве нико није видео у Параћину. Грађани, пуно сељака са већом и цвећем у руци, а у порти цркве и две велике лимузине са високим руководиоцима државе. Сви су дошли да се поклоне деди што је лечио и излечио многе од туберкулозе која је била смртна болест."

Речи написане у овом децем дневнику су речи првог унучета Милице која је касније постала примаријус лекар дијабетолог.

Др Миодраг Стефановић је преминуо је 12. априла 1970. године. Импозантан последњи опроштај од др Миодрага Стефановића, није био акт куртоазије, већ искрени израз признања и захвалности одличном лекару, неуморном раднику и добром човеку.

Др Милош Стефановић

ЈУБИЛЕЈ

ОДРЖАНА ПРОСЛАВА 10 ГОДИНА
УДРУЖЕЊА ПАРАЋИНАЦА

Удружење Параћинаца и пријатеља Параћина прославило је свој јубилеј - Десет година рада и постојања 27. новембра 2010. године. Прослава је одржана у просторијама АКУД Лола уз присуство преко 100 чланова и пријатеља Удружења. Ово је била лепа прилика да се окупимо, евоцирамо успомене и сумирамо резултате десетогодишњег рада удружења.

Идеја за формирање нашег удружења потекла је од генерације матураната 1949/50, који су припремајући своју педесетогодишњицу матуре, дошли на идеју да наставе дружење кроз Удружење. Међу оснивачима су др Момир Стефановић, архитекта Бранко Радовић, др Властимир Матејић, инжењер Велибор Качунковић и Михајло - Мика Радосављевић, судија Округног суда. Удружење је регистровано 2000. године и постоји ево већ и једанаесту годину.

На свечаности поводом јубилеја Удружења Параћинаца, госте је најпре поздравио Александар Антић, председник Скупштине града Београда.

Петар Живановић, председник удружења, је истакао да жели да се сви присутни осећају као Београђани, али да не забораве одакле су.

Присутнима се обратио и архитекта Бранко Куцина, председник Скупштине удружења. Истакао је да нико од нас није

отишао зато што није волео да живи у Параћину. Што смо били дуже без Параћина, више смо га волели, а овај облик рада и дружења је део те љубави и део нашег дуговања.

У данашње време Параћин, може искористити постојање нашег удружења за сопствену промоцију и свакојаку другу помоћ. У удружењу има доктора

наука и кадрова са великим искуством и знањем који могу увек да помогну свом родном граду, што је и један од циљева рада удружења. Такође, да би удружење успешно радило неопходно је обезбедити просторије, као седиште удружења и место за свакодневно окупљање.

Прослави јубилеја из Параћина је присуствовала делегација на челу са др Гораном Бургићем, замеником председника општине Параћин. У свом обраћању присутнима најавио је бољу сарадњу локалне самоуправе и удружења, а за почетак обећао да сви Параћинци у Београду добијају редовно општински билтен. Поводом јубилеја најзаслужнијима за успешан рад и формирање удружења Параћинаца уручене су и повеље. Поводом десетогодишњице рада удружења повеље су добили: Александар Антић, председник Скупштине града Београда, Велибор Качунковић, Бранко Куцина, Властимир Матејић, Афродита Јелић, Роксанда Станковић, Добривоје Матовић и Добрила Стефановић, супруга покојног др Момира Стефановића.

Велибор Качунковић, један од добитника повеље је изјавио: "Поносан сам што сам Параћинац, што потичем из породице која је оставила дубоке трагове у Параћину. Нажалост, веома мало има нас који смо завршили факултете и остали у родном граду, па оваквим дружењем враћамо дуг Параћину".

Бранко Куцина

Велибор Качунковић

Добрила Стефановић

Роксанда Станковић
Председник Удружења уручује
Повеље

Повеље уручене поводом јубилеја

На овој прослави наше гласило „ПАРАЋИНАЦ“, доживело је свој број 13, и није био баксузан број, с обзиром да је прослава у потпуности успела, јер је окупила велики број чланова и пријатеља удружења. Иако у већем тиражу него обично, сви бројеви гласила су подељени током вечери. За све оне који нису успели да дођу до свог примерка, све бројеве гласила Параћинац можете преузети на нашем сајту на адреси www.paracinac.com, који је званично постављен 31. октобра 2008. године. На сајту можете погледати и преузети све фотографије са прославе.

Број 13. гласила Параћинац

На прослави је било и песме, плеса па и народног кола. Овај догађај је медијски пропратила и телевизија РТВ канал М из Параћина, која је

направила једну лепу репортажу. Репортажа је приказивана и репризирана у неколико наврата. Ову репортажу можете погледати и сада ако посетите наш сајт, као и на адреси <http://www.vimeo.com/17771354>. Пројекцију ове репортаже смо видели и на једном од наших састанака у АКУД Лола.

Било је весело, певало се и играло

Један од циљева удружења је и окупљање млађих чланова, који ће наставити традицију наших старијих чланова, кроз дружење.

Дејан Лазаревић, Саша Живановић, Петар Живановић, Роксанда Станковић, Оливера Стојковић, Влада Живановић и Дејан Вучковић

Удружење Параћинаца и пријатеља
Параћина у Београду

СПОМЕНИК КУЛТУРЕ

Мала Света Гора иза брега

У близини села Забреге, североисточно од Параћина, у клисури реке Црнице, налазе се остаци осам средњовековних манастира, црква и стари град Петрус. Све се ово налази на три километра узводно и два километра низводно испод села Забреге. Због великог броја цркава и манастира смештених на малом простору овај крај је прозван Мала Света гора.

Најближе селу се налазе остаци манастира Намасије са црквом посвећеном светом Николи, која је највероватније подигнута у 14. веку и сматра се да је задужбина неког монаха, због чега се убраја међу најстарије монашке задужбине тзв. Моравске Србије (држава Хребељановића и Бранковића).

Овај комплекс има једини сачувани Мутвак у Србији из тог периода. Мутвак је део монашке трпезарије који је имао вишеструку намену и служио је за припрему хране, печење хледба, грејање воде итд. У цркви се налазе и остаци фресака које потичу из 14. века. Од 1972. до 1979. године, манастирски комплекс је у целини археолошки истражен, а пронађени остаци су конзервирани. Рушевине манастира Намасије се данас налазе под заштитом Републике Србије, као споменик културе од великог значаја, у склопу заштићене споменичке целине Петрушка област. Манастирска црква, посвећена светом Николи, је грађевина триконхоналне основе са правоугаоним нартексом и апсидама, које су

споља тростране, а изнутра полукружне. Камена крстионица је направљена у североисточном делу наоса, док је на јужној страни нартекса, у XVI веку, дозидан параклис. Димензије цркве су 13.4m x 7.6m, са дебљином зидова од 80 cm, док су димензије параклиса 5.3 m x 2.6 m, са 50 cm дебелим зидовима. Зидови цркве су данас сачувани до висине од 1 m, а они у параклису до 1.3 метра висине. За зидање цркве, коришћен је ломљени камен у кречном малтеру, уз који се јављају речни облаци, црвене боје. Кров је био покривен ћерамидом, док су црквени патос сачињавале плоче од пешчара.

У унутрашњости цркве, пронађени су фрагменти фресака. Остаци фигуре једног свеца се налазе у олтарској апсиди, док бели фриз са палметама на црвеној подлози, датира из 16. века и налази се у параклису.

С обзиром на тренутни статус овог средњовековног комплекса Друштво за неговање традиције и заштиту споменика културе Петрус из Забреге, тражи упорно заштиту овог вредног комплекса и конзервацију фресака.

На око 700 метара испод села, налази се манастирски комплекс Свети Јован са црквом посвећеном Усековању главе св. Јована Крститеља. Опека која је пронађена на овом локалитету потиче чак из 5. века.

Изнад цркве на једној литици налази се стари град Петрус, који датира од 1000 година пре нове ере. Овај локалитет је још увек археолошки неистражен и по површини спада у ред највећих у Србији. На око 100 метара испод града налазе се остаци манастира Петруше са црквом посвећеној Св. великомученици Марини – Огњеној Марији.

Узводно уз реку, у клисури на око 3 километра изнад села, налазе се остаци црква Свети Ђорђе, Света Недеља и манастир Свети Архангели.

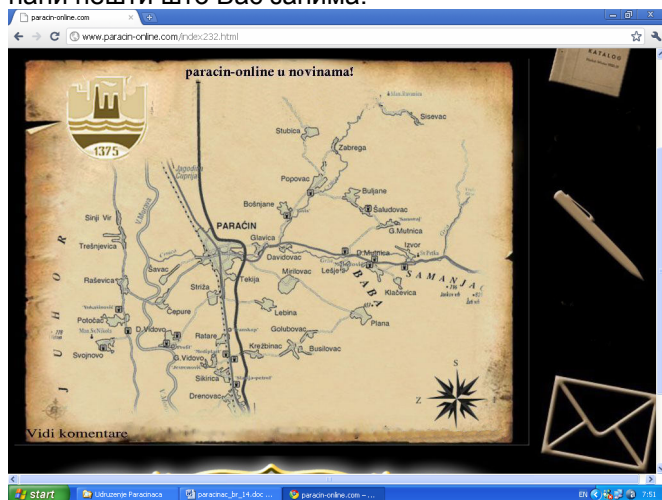
С.Т.Ж.

СЕЛА НАШЕ ОПШТИНЕ

Сајтови села општине Параћин

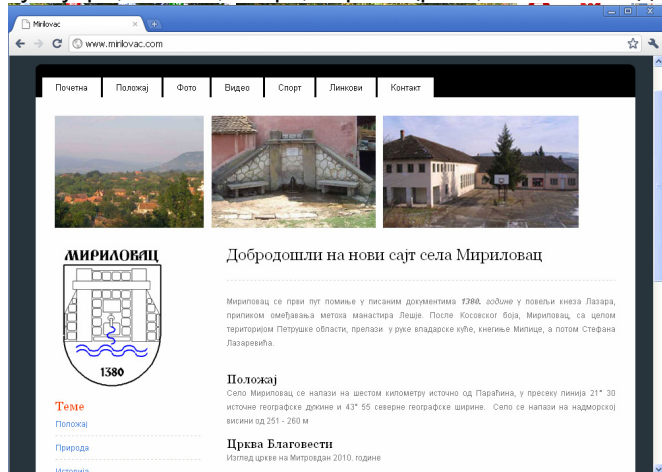
У данашње време је постојање сајтова вид свремене презентације информација који је искористио не мали број села наше општине. Тако своје сајтове имају: Мириловац, Плана, Сикирица, Забрега, Поточац, ... Са укидањем домена со.уи неки од ових сајтова нису обновили своје домене. Ипак има оних који су још увек активни.

Тако можемо поменути одличан сајт Јелисавчић Слободана - Бобана, **paracin-online**, који даје приказ свих села наше општине, са обиљем лепих фотографија, прича и занимљивости о сваком селу. Препоручујемо шетњу овим сајтом, јер ћете сигурно наћи нешта што Вас занима.

<http://www.paracin-online.com/index232.html>

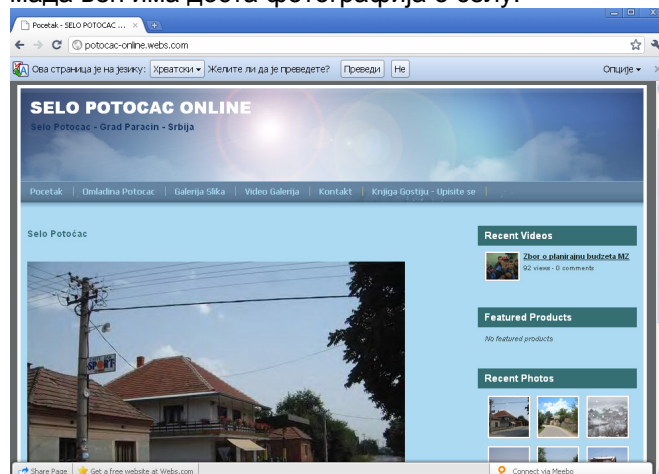
Сајт **Мириловца** налази се на адреси www.mirilovac.com/. Ово је сајт који су покренули моја маленкост, Дејан Лазаревић и Којић Драган. На сајту се може наћи пуно информација груписаних по целинама: положај, природа, историја, становништво, архитектура, привреда, саобраћај, култура, школа, спорт, вера и црква, политика итд.

<http://www.mirilovac.com/>

Од мултимедијалних садржаја ту су фотографије и видео записи. У току је ажурирање овог сајта са додавањем нових садржаја.

И село **Поточац** има своју веб презентацију. Аутор сајта је Марко Струја, Председник омладине. Сајт је намењен свима који би желели нешто више да сазнају о Поточцу. Сајт је још увек у фази израде, мада већ има доста фотографија о селу.

<http://potocac-online.webs.com/>

Сајтови су леп вид комуникације и размене информација и занимљивости о нашим селима. Ово посебно може бити занимљиво нашим људима у дијаспори. Лепо је пронаћи фотографије са крајоликом који Вам је познат и којим сте шетали, а нисте тамо били врло дуго. Ово је одличан начин да се родни крај представи у правом светлу, са обиљем информација, фотографија и видео записа.

др Саша Живановић

Позив на сарадњу У Параћинцу

Позив свим члановима и пријатељима нашег Удружења, за сарадњу у нашем гласилу је стално отворен. Сваки користан текст, идеју, вест, коментар, информацију можете откуцати и послати нам на е-маил szivanovic@mas.bg.ac.yu. Врло радо ћемо то објавити и поделити са осталим члановима удружења на страницама нашег гласила или на интернет презентацији. Хвала.

СПОРТ

40 година Омладинског клуба Параћин

Кошаркашице Омладинског клуба Параћин ове године славе два веома значајна догађаја и то: јубилеј – 40 година рада и постојања и велики успех пласман у виши ранг такмичења Прву Б лигу. Ово је веома велики успех за параћинску кошарку.

За овај успех поред кошаркашица, велики допринос је дао и тренер Живота Радовановић. Такмичарски погон броји 60 кошаркашица, од пионирки до сениорки. Уласком у Прву Б лигу, на значају добијају млађе категорије, које треба да буду база за стварање будућег играчког кадра.

Неславна сезона за Параћинско Јединство

Параћинско "Јединство"

неславно завршава првенство у Српској лиги-исток, заузимањем претпоследњег 14. места и селидбом у нижи ранг Поморавско-Тимочку зону. Пре почетка првенства амбиције су биле другачије, планиран је пласман између 5 и 8 места али из неколико разлога то није остварено. Руководство клуба определило се

да игра поштен фудбал са свим противницима, то им се није исплатило јер су остали клубови, изузев првака Радничког из Ниша, међусобним договарањем, играњем по систему три за три, изрежирали пласман целе лиге и борбу за опстанак, која на крају поприма обресе трагикомедије и убија сваку вољу за бављењем овим спортом. Како се надлежне институције очито не баве Српским фудбалом и негативним стварима које су попримиле маха, многи су дали себи за право да се поиграју са судбином клубова, а они који не желе да буду део тог система испаштају, испадају из лига, а један од њих је и Јединство из Параћина. Оно што су доживели момци који носе дрес Јединства на утакмицама у Сврљигу, Деспотовцу, Брусу, Нишу, Свилајнцу, Житорађи, када су очитим грешкама судија тешко оштећени, одвело их је у Поморавско-Тимочку зону. Суђење на утакмицама у Параћину увек је било беспрекорно, гост максимално уважен од старне домаћина, па су бодове из Параћина однели Радник, Раднички из Пирота, Трстеник, Власина, Цар

Константин. Ту и треба тражити главну кривицу за овакав пласман јер је очито да момци који су тада играли, у фер односу са противником, нису могли да остваре превагу, па им се руководство клуба захвалило на сарадњи и финиш сезоне игра са надареним омладинцима који су испрашили Дубочицу и равноправно играли са Тимоком и Трстеником иако су те утакмице захваљујући неискству изгубили. Тренери су се мењали, након Миодрага Мирковића доведен је Горан Никић из Београда али незадовољни његовим радом, управа га је сменила и довела искусног и одличног тренера Миљојка Гошића, доскорашњег стратега суперлигаша из Јагодине. Утисак је да је Гошић касно стигао да би било шта променио и било би штета не наставити сарадњу са овим стручњаком.

Поз	Тим	Утак	Поб	Нер	Пор	Гол	ГР	Бод
1	Раднички (Н)	29	18	6	5	52:20	+32	60
2	Раднички (П)	29	15	4	10	49:33	+16	49
3	Цар Константи	29	14	2	13	49:38	+11	44
4	Радник	29	13	4	12	39:34	+5	43
5	Сврљиг	29	13	4	12	40:40	0	43
6	Раднички (С)	29	13	4	12	42:44	-2	43
7	Копаноник	29	12	7	10	28:30	-2	43
8	Хајдук Вељко	29	13	3	13	40:41	-1	42
9	Власина	29	12	6	11	32:33	-1	42
10	Трстеник ППТ	29	11	9	9	30:31	-1	42
11	Слога (Д)	29	12	4	13	46:48	-2	40
12	Тимок	29	11	6	12	37:33	+4	39
13	Житорађа	29	11	6	12	43:43	0	39
14	Дубочица	29	10	7	12	37:35	+2	37
15	Јединство (П)	29	8	7	14	35:47	-12	31
16	Рудар Алпос	29	5	3	21	20:69	-49	

Очито је да талентованих момака у Параћину има али уз таленат мора да дође и искуство а то се добија само довођењем играча са стране јер таквих очито у граду на Црници нема. Има их али су они фудбалски печалбари који наступају за друге клубове, рецимо Симић који је ведета Шумадије из Аранђеловца, Борко Миленковић и Милош Јевђевић играју у Албанији, Алексић је у Младости из Лучана, Радовановић у крагујевачком радничком. Када би се они вратили била би то нова песма и сигурно пласман у Прву лигу али за такво нешто потребан је новац. Локална самоуправа једина финансира клуб и некако се преживљава. Подсетимо да је локална самоуправа скоро у целости санирала дуг од преко 150.000 евра, који су оставили некадашњи руководиоци клуба. Треба истаћи и несеквичну помоћ Спортског центра 7. јул на челу са директором Милом Видовићем. Наиме теренима сада газдује Спортски центар а Фудбалски клуб Јединство више не плаћа воду, струју, грејање, одржавање терена. Очито да би уз овакву помоћ локалне самоуправе прави потез био и проналазак спонзора који би само надоградио постојеће стање и повео клуб у већи ранг такмичења. Вероватно таквих и има али би неко морао са њима обавити конкретне разговоре, што би вероватно и вратило параћински фудбал на место које му припада, вратило момке који играју за друге клубове а самим тим и вратило публику на Градски стадион.

Зоран Марковић

Захваљујемо се на сарадњи појединцима и колективима који су помогли излазак овог броја и позивамо будуће поклонице нашег гласила на сарадњу.